

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

II. ÚS 80/08-24

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 24. apríla 2008 v senáte zloženom z predsedu Ladislava Orosza, zo sudkyne Ľudmily Gajdošíkovej a sudcu Jána Lubyho o sťažnosti T. V., t. č. vo výkone väzby, zastúpeného advokátom JUDr. J. G., T., vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 2 a 5 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Trnava v konaní vedenom pod sp. zn. 7 T 149/2006 v súvislosti s rozhodovaním o jeho žiadosti o prepustenie z väzby na slobodu zo 4. januára 2008 takto

r o z h o d o l :

Základné právo T. V. na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 2 a 5 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Trnava v konaní vedenom pod sp. zn. 7 T 149/2006 v súvislosti s rozhodovaním o jeho žiadosti o prepustenie z väzby na slobodu zo 4. januára 2008 porušené nebolo.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 6. februára 2008 doručená sťažnosť T. V., t. č. vo výkone väzby (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného advokátom JUDr. J. G., T., ktorou namieta porušenie svojho základného práva na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 2 a 5 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy postupom Okresného súdu Trnava (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 7 T 149/2006 z dôvodu, že nebolo rozhodnuté o jeho žiadosti o prepustenie z väzby na slobodu zo 4. januára 2008, a prietrahmi v trestnom konaní vo veci samej.

Ústavný súd sťažnosť predbežne prerokoval a uznesením č. k. II. ÚS 80/08-9 z 21. februára 2008 ju podľa § 25 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) prijal na ďalšie konanie v časti namietajúcej porušenie základného práva podľa čl. 17 ods. 2 a 5 ústavy postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 7 T 149/2006 tým, že nebolo rozhodnuté o žiadosti sťažovateľa o prepustenie z väzby zo 4. januára 2008.

V tejto veci pôvodne prijímal sťažnosť na ďalšie konanie II. senát ústavného súdu, pretože v súlade s rozvrhom práce na rok 2007 bola sudkyňa spravodajkyňa Ľudmila Gajdošíková členkou II. senátu ústavného súdu. Podľa rozvrhu práce ústavného súdu na rok 2008 sa sudkyňa spravodajkyňa Ľudmila Gajdošíková stala členkou IV. senátu ústavného súdu. Z tohto dôvodu vo veci samej rozhodoval senát v zložení, ktoré je uvedené v záhlaví tohto nálezu.

Podľa § 30 ods. 2 zákona o ústavnom súde prerokoval ústavný súd vec na neverejnom zasadnutí, keďže sťažovateľ podaním doručeným 17. marca 2008 a okresný súd vo vyjadrení doručenom 7. apríla 2008 vyslovili súhlas s upustením od ústneho

pojednávania, ktoré vzhľadom na predmet konania nemohlo prispieť k ďalšiemu objasneniu veci.

Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že sťažovateľ bol vzatý do väzby rozhodnutím okresného súdu sp. zn. Tp 53/06 z 19. marca 2006 z dôvodov podľa § 71 ods. 1 písm. a), b) a c) zákona č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný poriadok“). V súčasnosti je sťažovateľ podľa rozhodnutia Krajského súdu v Trnave sp. zn. 3 Tpo 38/2006 z 20. júla 2006 vo väzbe z dôvodu podľa 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku. Prokurátor Krajskej prokuratúry v T. podal 7. septembra 2006 na sťažovateľa obžalobu pre obzvlášť závažný zločin nedovolenej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držania a obchodovania s nimi podľa § 172 ods. 1 písm. c), d) a ods. 2 písm. a), c) a e) Trestného zákona a iné. Podaním zo 4. januára 2008 sťažovateľ požiadal o prepustenie z väzby na slobodu, o tejto žiadosti nebolo podľa jeho tvrdenia rozhodnuté.

Vo vzťahu k tejto časti sťažnosti sťažovateľ žiadal vydať nález, ktorým ústavný súd vysloví, že postupom okresného súdu v konaní o žiadosti o prepustenie z väzby zo 4. januára 2008 vedenom pod sp. zn. 7 T 149/2006 došlo k porušeniu jeho základného práva na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 2 a 5 ústavy, prepustí ho z väzby a prizná mu náhradu trov právneho zastúpenia.

Okresný súd vo svojom stanovisku k sťažnosti sp. zn. 1 SprV 44/2008 z 2. apríla 2008 uviedol:

„Z obsahu trestného spisu vyplýva, že dňa 4. 1. 2008 bola na tunajší súd doručená žiadosť obhajcu obž. T. V. o prepustenie z väzby. Predsedníčka senátu Mgr. K. F. dňa 29. 1. 2008 určila termín verejného zasadnutia na 31. 1. 2008, na ktorom bola žiadosť o prepustenie z väzby zamietnutá. Rozhodnutie bolo vypracované dňa 31. 1. 2008, uznesenie bolo expedované 1. 2. 2008, ktoré bolo procesným stranám doručené a po podanej sťažnosti obhajcu obžalovaného zo dňa 11. 2. 2008 bola vec dňa 5. 3. 2008 predložená na Krajský súd v Trnave. Krajský súd na verejnom zasadnutí dňa 13. 3. 2008 sťažnosť obžalovaného zamietol a spis vrátil na tunajší súd dňa 18. 3. 2008.

V tejto súvislosti je potrebné konštatovať, že v predmetnej veci bolo medzitým určené hlavné pojednávanie na 14. 2. 2008, na ktoré sa obhajca obžalovaného nedostavil a prišiel 30 minút po odročení hlavného pojednávania, pričom tvrdil, že si myslel, že hlavné pojednávanie je určené na 11.00 hodinu.

Ďalej je potrebné uviesť, že predmetnú vec pôvodne prejednávala predsedníčka senátu JUDr. P. K., ktorá od 1. 1. 2008 prešla vykonávať sudcovskú činnosť na Okresný súd Piešťany. Z uvedených dôvodov bola predmetná vec pridelená na ďalšie konanie sudkyňi Mgr. F.

Na základe uvedených skutočností možno konštatovať, že Mgr. F. mohla a mala po podanej žiadosti o prepustenie z väzby určiť promptnejšie termín neverejného zasadnutia ohľadom rozhodovania o žiadosti o prepustenie z väzby. Som však toho názoru, že práve obhajca obžalovaného v priebehu predchádzajúceho konania svojim postupom taktiež prispel k nedostatočnej plynulosti tohto trestného konania.“

Zo spisu okresného súdu sp. zn. 7 T 149/2006 vyplýva, že žiadosť sťažovateľa o prepustenie z väzby bola podaná okresnému súdu 4. januára 2008. Okresný súd žiadosť zamietol na neverejnom zasadnutí 31. januára 2008. Písomné vyhotovenie rozhodnutia bolo vypracované 31. januára 2008. Sťažovateľovi bolo rozhodnutie doručené 11. februára 2008. V ten istý deň podal proti nemu sťažovateľ prostredníctvom obhajcu sťažnosť. Krajský súd v Trnave, ktorému bola vec predložená 5. marca 2008, rozhodol o sťažnosti na neverejnom zasadnutí 13. marca 2008 tak, že ju zamietol, a svoje rozhodnutie predložil okresnému súdu na doručenie 18. marca 2008. Okresný súd ho doručil sťažovateľovi a jeho obhajcovi na hlavnom pojednávaní, ktoré sa uskutočnilo 27. marca 2008.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Sťažovateľ namieta porušenie svojho základného práva na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 2 a 5 ústavy v súvislosti s právom na urýchlené rozhodovanie o zákonnosti väzby.

Podľa čl. 17 ods. 2 ústavy nikoho nemožno stíhať alebo pozbaviť slobody inak, ako z dôvodov a spôsobom, ktorý ustanoví zákon.

Podľa čl. 17 ods. 5 ústavy do väzby možno vziať iba z dôvodov a na čas ustanovený zákonom a na základe rozhodnutia súdu.

V uvedených ustanoveniach ústavy týkajúcich sa práva na osobnú slobodu je obsiahnuté aj právo podať návrh na konanie, v ktorom by súd neodkladne alebo urýchlene rozhodol o zákonnosti väzby a nariadil prepustenie, ak je táto nezákonná (napr. III. ÚS 7/00, III. ÚS 126/05, III. ÚS 291/06).

V zmysle § 2 ods. 6 Trestného poriadku orgány činné v trestnom konaní a súdy sú povinné vybavovať väzobné veci prednostne a urýchlene.

Trestný poriadok v ustanovení § 79 ods. 3 priznáva obvinenému právo kedykoľvek žiadať o prepustenie z väzby na slobodu a zároveň ustanovuje, že „o takej žiadosti sa musí neodkladne rozhodnúť“. Z uvedeného vyplýva, že ústavne akceptovateľné v zmysle čl. 17 ods. 2 a 5 ústavy je držanie osoby vo väzbe z dôvodov a na čas ustanovený zákonom, ako aj také zaobchádzanie s ňou, ktoré zodpovedá zákonu, t. j. Trestnému poriadku.

Ústavný súd vo svojej judikatúre vo veciach namietajúcich rýchlosť rozhodovania v konaní o väzbe uviedol, že aj keď sa jednotlivé lehoty z hľadiska požiadaviek neodkladnosti alebo urýchllosti posudzujú podľa všetkých okolností každého prípadu, spravidla lehoty rátané na mesiace sú príliš dlhé a nevyhovujú požiadavke rýchlosti. Požiadavke neodkladnosti rozhodovania o žiadosti o prepustenie z väzby nezodpovedá lehota počítaná na mesiace, ale na týždne. Tejto požiadavke preto spravidla nemôže

zodpovedať lehota konania presahujúca na jednom stupni súdu dobu jedného mesiaca a ani nečinnosť trvajúca týždne (III. ÚS 255/03).

Sťažovateľ namietal zbytočné prieskumy postupom okresného súdu, ktorý o jeho žiadosti zo 4. januára 2008 rozhodol na neverejnom zasadnutí 31. januára 2008. Uznesenie o zamietnutí žiadosti bolo sťažovateľovi doručené 11. februára 2008. V čase podania sťažnosti ústavnému súdu (5. február 2008) sťažovateľ preto nemal vedomosť o tom, že o jeho žiadosti okresný súd už rozhodol.

Úlohou ústavného súdu bolo posúdiť, či postup okresného súdu v konaní o žiadosti sťažovateľa o prepustenie z väzby bol (v rozsahu v akom ho namietal sťažovateľ) v súlade s jeho právom na urýchlené preskúmanie zákonnosti väzby.

Od predloženia žiadosti okresnému súdu do rozhodnutia o nej (od 4. januára 2008 do 31. januára 2008) trvalo konanie 27 dní. Rozhodnutie bolo odovzdané na expedovanie 1. februára 2008. Z uvedeného vyplýva, že v čase podania sťažnosti ústavnému súdu bolo už o žiadosti sťažovateľa rozhodnuté, rozhodnutie bolo vyhotovené a odoslané sťažovateľovi. O rozhodnutí sa síce dozvedel až po jeho doručení (11. februára 2008), v čase podania sťažnosti však jeho právny zástupca, ktorý zároveň vystupuje ako jeho obhajca v trestnom konaní, mal reálne možnosť a v záujme zistenia stavu veci v súvislosti s podaním sťažnosti ústavnému súdu aj povinnosť preveriť skutočný stav konania.

Doba konania okresného súdu vrátane doručenie rozhodnutia predstavuje 38 dní. Ku dňu podania sťažnosti trvalo konanie na okresnom súde 32 dní. Hoci uvedené lehoty z hľadiska požiadavky rýchlosti konania vo väzobných veciach nie sú optimálne, vzhľadom na konkrétne okolnosti posudzovanej veci (v čase podania sťažnosti už bolo o žiadosti rozhodnuté a rozhodnutie bolo expedované) ústavný súd dospel k záveru, že postupom okresného súdu nedošlo k porušeniu základného práva sťažovateľa na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 2 a 5 ústavy.

Z týchto dôvodov ústavný súd rozhodol tak, ako je uvedené vo výroku rozhodnutia. V nadväznosti na toto rozhodnutie ústavný súd už o ďalších požiadavkách sťažovateľa, ktoré sú viazané na vyhovie sťažnosti (čl. 127 ods. 2 ústavy), nerozhodoval.

Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok, treba pod právoplatnosťou nálezu uvedenou vo výroku tohto rozhodnutia rozumieť jeho doručenie účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 24. apríla 2008